

Vastaus Ulla Soinille

Kiitän kollega Ulla Soinia mielenkiinnosta artikkeliani kohtaan. Ulla Soini nostaa esille vuorovaihtuuden tärkeyden lapsen varhaiskehityksen aikana, ja voin vain olla samaa mieltä hänen kanssaan. Lapsen aivojen normaalin kehityksen edellytys on hyvä vuorovaikutus aikuisen kanssa.

Pari vuosikymmentä sitten läntinen maailma havahtui tähän tosiasiaan Romaniasta diktatuurin sortumisen jälkeen löydettyjen lastenkotilasten kohtaloiden kautta. Ne lapset, jotka adoptoitiin varhain, kehittyivät normaalisti, kun taas leikki-ikänsä asti deprivoiduissa oloissa kasvaneista lapsista oli tullut kehitysvammaisia. Nyt tiedetään, että hoivan puute aiheuttaa muutoksia kehittyvässä aivoissa. Mikäli deprivatio on kestänyt pitkään, syntyneiden muutosten korjaaminen on hyvin vaikeaa.

Pieni lapsi tarvitsee aikuisen rauhoittuakseen stressaavien tai pelottavien kokemusten jälkeen. Pikkuhiljaa lapsi integroi kuvan turvallisesta aikuisesta sisäiseen maailmaansa, ja tämän mielikuvan turvin hän oppii iän karttuessa rauhoittumaan myös omin voimin. Meilläkin kasvaa lapsia, jotka joutuvat kaltoin kohdelluiksi tai jotka elävät perheväkivallan keskellä. Tällaisissa oloissa mielikuvaa turvallisesta aikuisesta ei synny. Näille lapsille kehittyy myös aivomuutoksia, joilla on kauaskantoisia vaikutuksia heidän myöhempään elämäänsä.

Mitä tulee keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden pitkäaikaisvaikutuksiin, tarvitsemme kipeästi lisää tutkimustietoa asiasta. Kaikki lienemme yksimielisiä siitä, että lääkkeet tulee ottaa käyttöön vasta sen jälkeen, kun muut tukitoimet lapsen ympäristössä

on pantu toimeen ja tilanne jatkuu tästä huolimatta vaikeana. Jos lapsi pystyy esimerkiksi lääkkeiden avulla käymään koulua, tällä kokemuksella on todennäköisesti hyvin suuri positiivinen vaikutus hänen aivojensa kehitykseen ja hänen myöhempään elämäänsä.

Tuskin kukaan enää kieltää psykoterapian vaikutusta aivoihin. Olen samaa mieltä kollega Soinin kanssa siitä, että pysyvien muutosten syntyminen edellyttää asioiden sisäistämistä. Tätä prosessia ei voi kiirehtiä.

Lähitulevaisuuden aivotutkimus tuo toivottavasti lisävalaistusta siihen, millaiset ja millaisessa kehitysvaiheessa olevat lapset hyötyvät erilaisista hoitointerventioista, psykoterapia mukaan lukien. Elämme mielenkiintoisia aikoja! ■

HELENA PIHKO